

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ความไม่แน่นอนของชีวิตเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น โรคร้ายไข้เจ็บ อุบัติเหตุจนถึงขั้นเสียชีวิตและพิการได้ โดยเฉพาะในปัจจุบันมนุษย์เราต้องเผชิญความความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นจึงต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ เมื่อความไม่แน่นอนในชีวิตสามารถเกิดขึ้นได้ หากเราไม่มีการเตรียมพร้อมที่จะรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นย่อมจะประสบกับปัญหาอื่นๆที่จะตามมา เช่น การเสียชีวิตหรือพิการของผู้ที่อยู่ในวัยทำงานซึ่งกำลังสร้างฐานะ อาจจะมีการเลี้ยงดูบุตร ผ่อนชำระค่าบ้านหรือรถยนต์ ย่อมจะส่งกระทบต่อบุคคลอื่นๆในครอบครัวที่ต้องแบกรับภาระทั้งหมดต่อไป

ดังนั้น การทำประกันชีวิตจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อน เพื่อนำเงินก้อนหนึ่งมาชดเชยการสูญเสียรายได้เมื่อมีผู้ถึงแก่กรรม ความเจ็บป่วย หรือประสบอุบัติเหตุจนกลายเป็นบุคคลทุพพลภาพ นอกจากนี้สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการประกันชีวิต ดังต่อไปนี้

1. ด้านการลงทุน

การทำประกันชีวิตก็เปรียบเสมือนเป็นการลงทุนซื้อหลักทรัพย์ชนิดหนึ่งเช่นกัน เนื่องจากผู้ทำประกันจะได้รับดอกผลเช่นเดียวกับการฝากเงินในสถาบันการเงิน เพียงแต่วิธีการเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ดี การประกันชีวิตแม้ได้ผลตอบแทนต่ำกว่าการลงทุนบางประเภท แต่นับว่าเป็นรายได้ที่แน่นอน และเชื่อมั่นได้ว่าต้นทุนไม่สูญหายไปด้วย

2. ด้านการออม

การทำประกันชีวิต มีลักษณะคล้ายกับการออมแบบกึ่งบังคับ โดยเฉพาะการประกันชีวิตแบบตลอดชีพและสะสมทรัพย์ ซึ่งผู้เอาประกันจะต้องมีหน้าที่ในการจ่ายเบี้ยประกันอย่างสม่ำเสมอ และหากผู้เอาประกันไม่เสียชีวิตเมื่อครบระยะเวลาตามที่กรมธรรม์กำหนดไว้ ก็จะได้เงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ย นับได้ว่าเป็นการออมเพื่อไว้ใช้ยามชราก็ได้ หรือออมไว้เพื่อเก็บเป็นทุนการศึกษาของบุตรหลาน นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างค่านิยมให้คนรู้จักประหยัด และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวอีกด้วย

3. ด้านการให้ความคุ้มครอง

การทำประกันชีวิตจะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนเรื่องการเงิน รวมทั้ง เรื่องค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของครอบครัว อันเนื่องมาจากการเสียชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในครอบครัวนั้น

4. ด้านความมั่นคง

การประกันชีวิตสามารถช่วยสร้างความมั่นคงของรายได้ให้แก่ผู้เอาประกันได้ อาทิ ในกรณีการทำประกันการเจ็บป่วย หรือการประกันอุบัติเหตุ ผู้เอาประกันก็สามารถมีรายได้ในยามเจ็บป่วยหรือมีรายได้สำหรับเลี้ยงดูตนเองในกรณีทุพพลภาพโดยถาวรได้ ในกรณีการทำประกันชีวิตเพื่อเลี้ยงชีพยามชรา ผู้เอาประกันก็สามารถมีรายได้เพื่อเลี้ยงชีพไปจนตลอดชีวิตเช่นกัน

5. ด้านการได้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

เนื่องจากรัฐบาลได้ให้การส่งเสริมธุรกิจประกันชีวิต ดังนั้น ผู้ที่ทำประกันชีวิตก็สามารถนำเบี้ยประกันชีวิตของบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย ไปใช้เป็นค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 50,000 บาท ทั้งนี้เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนหันมาสนใจการทำประกันชีวิตเพิ่มขึ้น

6. ด้านอื่นๆ

การทำประกันชีวิตเปรียบเสมือนการเตรียมเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน เมื่อกรมธรรม์ครบกำหนดระยะเวลาตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป ก็จะมีมูลค่าเงินสด หากผู้เอาประกันมีความจำเป็นทางการเงินก็สามารถขอกู้เงินจำนวนหนึ่งตามหลักเกณฑ์ที่บริษัทกำหนดไปใช้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำได้

ทั้งนี้จากรายงานการทำประกันชีวิตของประชาชนในประเทศที่พัฒนาแล้วของกรมการประกันภัย(2549) พบว่า ประชากรของประเทศญี่ปุ่นทุกคนถือกรมธรรม์ประกันชีวิต โดยประชาชนรายหนึ่งจะมีกรมธรรม์ถึง 3 กรมธรรม์ ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า ร้อยละ 90 ของครัวเรือนจะมีกรมธรรม์ ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์ประมาณร้อยละ 75 ของครัวเรือนจะมีกรมธรรม์ สำหรับธุรกิจการประกันชีวิตในประเทศไทยในปัจจุบัน ถือว่าได้รับการยอมรับจากผู้เอาประกันทั่วไปเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จากรายงานของกรมการประกันภัยเกี่ยวกับการประกันชีวิต(จากตารางที่ 1.1) ในปี 2543 มีจำนวนกรมธรรม์ทั้งสิ้น 7,375,980 กรมธรรม์ เป็นยอดเบี้ยประกันภัยทั้งสิ้น 75,646,097,000 บาท ในปี 2544 มีจำนวนกรมธรรม์ทั้งสิ้น 8,985,530 กรมธรรม์ เป็นยอดเบี้ยประกันภัยทั้งสิ้น 94,366,781,000 บาท ซึ่งเพิ่มจากปี 2543 ถึงร้อยละ 24.75 ในปี 2545 มีจำนวนกรมธรรม์ทั้งสิ้น 8,913,885 กรมธรรม์ เป็นยอดเบี้ยประกันภัยทั้งสิ้น 115,518,009,000 บาท ซึ่งเพิ่มจากปี 2544 ถึงร้อยละ 22.41 และในปี 2548 มีจำนวนกรมธรรม์ทั้งสิ้น 11,183,757 กรมธรรม์ เป็นยอดเบี้ยประกันภัยทั้งสิ้น 166,830,144,000 บาท ซึ่งเพิ่มจากปี 2547 ถึงร้อยละ 13.46 ก่อให้เกิดเงิน

หมวนเวียนในประเทศจากธุรกิจประกันชีวิตประมาณ 615,914,756,000 บาท (กรมการประกันภัย, 2549)

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ในประเทศไทย และเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงในแต่ละปีของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย

ปี พ.ศ.	จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต (กรมธรรม์)	เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	เบี้ยประกันภัยรับ (1,000 บาท)	เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
2543	7,375,980	-	75,646,097	-
2544	8,985,530	21.82	94,366,781	24.75
2545	8,913,885	-0.79	115,518,009	22.41
2546	9,645,820	8.21	133,354,981	15.44
2547	10,383,555	7.65	151,312,893	13.46
2548	11,183,757	7.71	166,830,144	10.25
2549*	12,660,326	13.20	121,118,516	-27.40

ที่มา: กองส่งเสริมการประกันภัยและสารสนเทศ กรมการประกันภัย (2549)

หมายเหตุ: * ข้อมูลถึง ณ เดือนกันยายน 2549

จากข้อมูลสถิติอุบัติเหตุการจราจรทางบกของกองกำกับการตำรวจนครจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปี 2548 มีจำนวนอุบัติเหตุ 8,491 ครั้ง มีผู้บาดเจ็บ 379 รายและผู้เสียชีวิต 6,912 ราย ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินเป็นมูลค่า 55,384,557 บาท และจากข้อมูลสถิติของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ในปี 2548 พบว่า มีผู้ป่วยจากโรคต่างๆ 248,828 ราย และผู้เสียชีวิตจากการเจ็บป่วยที่ไม่ใช่อุบัติเหตุ มีจำนวนทั้งสิ้น 14,551 ราย ขณะที่มีผู้อาประกันภัยในจังหวัดเชียงใหม่ตั้งแต่ปี 2544-2548 ดังตารางที่ 1.2 จะเห็นว่าจำนวนผู้ทำประกันชีวิตในปี 2544 มีเพียงร้อยละ 14.21 ของประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ และในปี 2548 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.17 เท่านั้น ซึ่งถือว่ายังน้อยมาก เมื่อเทียบกับกรุงเทพมหานครซึ่งมีจำนวนผู้ทำประกันชีวิตถึงร้อยละ 47.79 ของประชากรในกรุงเทพฯ หรือสงขลามีจำนวนผู้ทำประกันชีวิตร้อยละ 24.31 ของประชากรในสงขลา (กองส่งเสริมการประกันภัยและสารสนเทศ กรมการประกันภัย 2549) เนื่องจากยังมีประชาชนส่วนหนึ่งยังไม่เห็นถึงประโยชน์ของการทำประกันชีวิต คิดว่ายังไม่จำเป็นหรือประโยชน์ที่ได้ยังไม่คุ้มกับค่าเบี้ยประกันที่จ่ายไปในแต่ละปี ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่าควร

ศึกษาค้นคว้าหาสาเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำประกันชีวิต เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปเผยแพร่ และส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักประโยชน์ของการทำประกันชีวิตต่อไป

ตารางที่ 1.2 แสดงผลรับการประกันชีวิตในจังหวัดเชียงใหม่

ปี พ.ศ.	จำนวนกรมธรรม์ ที่มีผลบังคับ(ราย)	จำนวน ประชากร (คน)	อัตราผู้ถือ กรมธรรม์ ต่อประชากร (%)	จำนวนเงิน เอาประกันภัย (1,000 บาท)
2544	227,558	1,600,850	14.21	35,087,142
2545	238,015	1,595,855	14.91	38,937,596
2546	255,905	1,603,220	15.96	42,699,474
2547	277,473	1,630,769	17.01	47,450,605
2548	316,260	1,650,009	19.17	54,059,989

ที่มา: กองส่งเสริมการประกันภัยและสารสนเทศ กรมการประกันภัย (2549)

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการถือกรมธรรม์ประกันชีวิต ในจังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการทำประกันชีวิต

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษาไปปรับใช้ในการให้ข้อมูลในการส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงการทำประกันชีวิต และเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการตลาดของบริษัทประกันชีวิต

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1,650,009 คน (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงใหม่, 2548) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ (Stratified Systematic Sampling)

$$\text{สูตร } n = N/[1+N(e^2)]$$

โดยกำหนดความคลาดเคลื่อน (e) เท่ากับ 0.05

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

แทนค่า

$$n = 1,650,009/[1+1,650,009(0.0025)] = 399.90$$

n ~ 400 ราย

1.5 นิยามศัพท์

การประกันชีวิต หมายถึง วิธีการที่บุคคลกลุ่มหนึ่งร่วมกันเฉลี่ยภัยอันเนื่องจากการตาย การสูญเสียอวัยวะ ทูพพลภาพ และการสูญเสียรายได้ในยามชรา โดยที่เมื่อบุคคลใดต้องประสบภัยเหล่านั้นก็ได้รับเงินเฉลี่ยช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัว โดยบริษัทประกันชีวิตจะทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการนำเงินก้อนดังกล่าวไปจ่ายให้แก่ผู้ได้รับภัย

การทำประกันชีวิต หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตหรือทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัทใดบริษัทหนึ่ง โดยตกลงยินยอมชำระเบี้ยประกันตามเงื่อนไขในสัญญาประกันชีวิตฉบับนั้น

สัญญาประกันชีวิต (กรมธรรม์ประกันชีวิต) หมายถึงสัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือ ใช้เงินจำนวนหนึ่งไว้ในกรณีวินาศภัยหากมีขึ้นหรือเหตุอย่างอื่นในอนาคตตั้งระบุไว้ในสัญญา และบุคคลอีกบุคคลหนึ่งตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่าเบี้ยประกัน

บริษัทประกันชีวิต หมายถึง บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และให้หมายรวมถึง สาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตในราชอาณาจักรไทยด้วย

ตัวแทน หมายถึง บุคคลที่เป็นคนกลางระหว่างบริษัทประกันภัยกับผู้เอาประกันภัย ในการให้คำแนะนำและชักชวนให้ทำประกันชีวิต

ผู้เอาประกันภัย หมายถึง คู่สัญญาฝ่ายซึ่งตกลงจะส่งเบี้ยประกัน

ผู้รับประกันภัย หมายถึง คู่สัญญาฝ่ายซึ่งตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้

ผู้รับผลประโยชน์ หมายถึง บุคคลผู้พึงจะได้รับค่าสินไหมทดแทน หรือจำนวนเงินใช้ให้อาจเป็นบุคคลเดียวกับผู้เอาประกัน หรือบุคคลอื่นที่ระบุไว้ในสัญญาประกันภัยให้เป็นผู้รับประโยชน์ได้

เบี้ยประกัน หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยต้องจ่ายให้กับบริษัทผู้รับประกันเพื่อซื้อความคุ้มครองที่ได้รับจากการประกันชีวิต

ค่าสินไหมทดแทน หมายถึง จำนวนเงินที่ชดใช้ให้เมื่อเกิดภัยแก่ผู้เอาประกัน

เงินเอาประกัน หมายถึง ราคาที่ผู้เอาประกันและผู้รับประกันตกลงกันในการเอาประกัน

เงินออม หมายถึง จำนวนเงินที่บุคคลหนึ่งนำมาฝากไว้กับสถาบันการเงิน

หนี้สิน หมายถึง เงินค้างชำระรวมทุกประเภท เช่น ค่าผ่อนบ้าน ค่าผ่อนรถ หนี้บัตรเครดิต หนี้เงินกู้ทุกประเภท ฯลฯ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved